A°. 1841. N°. 164.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is f 5 in de drie maanden.

ZONDAG 22 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Uit Savoyen, *6 aug.* Het bad Aix is ook dit jaar druk bezocht, en, niettegenstaande het ongunstige weder, houden het de badgasten beter uit dan in de Pyrenesche baden, waar zij reeds voor veertien dagen vertrokken zijn. Wel is waar is op onze bergen geen sneeuw gevallen zoo als daar; — maar daarentegen bedreigt Aix een ander verlies van grooter beteekenis, want, geheel in onze nabijheid, drie kwartier uurs van Chambery, heeft onze voortreffelijke geneesheer, ridder *Domenget*, voor eenige maanden bij Challes eene nieuwe zwavelbron ontdekt, welke meer jodium bevat dan al de anderen. Daardoor is dit water bereids in weinige dagen krachtig en met vrucht aangewend bij huidziekten, graveel, obstructies, enz. Reeds trekken vele zieken van Aix daarheen.

ZWITSERLAND.

Thurgau (*Basl. Z.*) Een bijzonder verschijnsel in ons krijgswezen is de weigering der zoogenaamde nieuwgeloovigen, de wapenoefeningen mede te maken. Zij wenden voor, dat hunne godsdienstige overtuiging het hun verbiedt, en weten hiervoor eene menigte bijbelplaatsen aan te voeren. Zoekt men hen door goede woorden van hunnen waan terug te brengen, zoo zijn zij het, integendeel, die ons van » hun goed regt" meenen te kunnen overtuigen. Zoekt men hen factisch te dwingen, zoo verzetten zij zich door geheele werkeloosheid, en beschouwen zich als martelaars. Men heeft reeds op verscheidene wijzen beproefd, hen tot deelneming aan de oefeningen te noodzaken, zelfs door middelen, welke wij geenszins zouden kunnen billijken. De straf moet in alle geval aan de misdaad geëvenredigd, zij moet echter ook wettig zijn. Of nu stokslagen, zoo als zij in het vorige jaar op eene merkwaardige wijze toegediend werden, of een arrest, dat maanden lang onder bezwarende omstandigheden voortduurt, de behoorlijke en wettige middelen tot verhelping van zulke tegenstrijdigheden in de staats-machine zijn, dat willen wij liefst daarlaten.

DUITSCHLAND.

Breslau, *12 aug.* Een voor weinige dagen genomen besluit door de oudsten der kooplieden alhier, om aan de door hen, tot ontvangst des konings voorgenomen feesten geene joden te laten deel nemen, heeft de laatsten, eenige honderd, meest zeer achtbare burgers onzer stad, diep gekrenkt, en er worden, naar men verneemt, door dezelven eenige maatregelen tegen deze willekeurige uitsluiting, die door niets te regtvaardigen is, voorbereid.

Frankfort, *17 aug.* (Mededeelingen uit de protocollen der wetgevende vergadering. Zitting van 28 julij.) Na voorlezing van het protocol der vorige zitting, worden de beraadslagingen over het verbod van het bezoeken van vreemde speelbanken voortgezet. Nadat van verschillende kanten onderscheidene hierop betrekkelijke voorstellen gedaan waren en daarover beraadslaagd, zoo werd, na het einde der discussiën, het eerst een voorstel, hoe men zich in deze zaak tegen den hoogen senaat zou uiten, in rondvraag gebragt; met 44 tegen 18 stemmen en 1 blanco, werd dit voorstel aangenomen en dien overeenkomstig besloten: dat de wetgevende vergadering, hoewel de beschouwingen van den senaat over de verderfelijkheid der hazardspelen volkomen deelende, toch aan het hun toegezonden wets-ontwerp de verëischte goedkeuring niet kon verleenen. Daarentegen werd een ander voorstel: den hoogen senaat te verzoeken, bij de hooge Duitsche bondsvergadering er op aan te dringen, dat in alle Duitsche bondsstaten de hazardspelen opgeheven en verboden wierden — bij rondvraag met 49 stemmen tegen 14 verworpen, waarmede de beraadslagingen eindigden en de zitting gesloten werd.

— Z. D. de staats kanselier vorst *v. Metternich* wordt, op zijne reis van Königswarth naar het slot Johannesberg, overmorgen in Frankfort verwacht. Naar men verneemt zou Z. D. voornemens zijn slechts eenen dag in onze stad vertoeven, en zich van hier op den Taunus-spoorweg naar de hertoglijk Nassausche residentie Biberich begeven, waar eene stoomboot den doorluchtigen reiziger zou opnemen, om hem naar zijne schoone bezittingen in Rheingau te brengen. De geruchten in openbare bladen van diplomatische conferenciën, die tijdens Zr. Ds. verblijf op den Johannesberg plaats zouden hebben, schijnen op louter gissingen te berusten.

— In den laatsten tijd hebben er weder zeer belangrijke geldverzendingen van hier naar Weenen plaats gehad, en wel ten gevolge van de op handen zijnde uitgifte der nieuwe Oostenrijksche leening. Desniettegenstaande bevindt zich voortdurend een genoegzame voorraad van geld op onze plaats.

PRUISSEN.

Elberfeld, *17 aug.* Gisteren namiddag had de eerste proeftogt plaats op den spoorweg van Dusseldorp naar Elberfeld, die nu weldra voor het publiek zal opengesteld worden. De locomotief » Rhein" met eenen trein van eenige wagens, heeft de togt tweemaal gemaakt, telkens met gunstige resultaten en tot genoegen der toeschouwers. De proeftogten worden nu herhaald, en de opening zou met het begin van September stellig volgen.

ENGELAND.

Londen, *17 aug.* Zoo men verneemt, zal het Engelsche ministerie, den 28sten dezer, deszelfs domissie in handen der koningin neêrleggen. Op dien zelfden dag zal vermoedelijk sir *Robert Peel* gelast worden, een nieuw kabinet zamen te stellen.

— De aanhoudende regens, welke wij sedert nagenoeg drie maanden hebben beleefd, hebben plaats gemaakt voor het heerlijkste zomerweder, en ofschoon ook het te velde staande gewas merkelijk geleden heeft, geeft echter deze gelukkige verandering der temperatuur gegronde hoop, dat de oogst bij lange na niet zoo ongunstig zal uitvallen, als men had gevreesd, of met overdrijving had voorspeld.

Londen, *18 aug.* Bij een uitstapje, laatstleden zaturdag door het hof gedaan, is een der rijtuigen omgeslagen, in hetwelk de graaf *van Erroll* en twee hofdames gezeten waren, en de postillon in het water gestort en gekwetst. Het gelukte den graaf uit het rijtuig te springen en de beide dames te redden, terwijl ook prins *Albert*, door het helpen voorkomen van verdere ongelukken, groote tegenwoordigheid van geest aan den dag heeft gelegd. H. M. heeft terstond een heelmeester doen ontbieden, en andere maatregelen bevolen, om den gewonden postillon bij te staan.

— Door de stoomboot *Caledonia* zijn hier tijdingen uit Noord-Amerika tot 31 julij aangebragt. De heer *Eduard Everett* een man van ongemeene bekwaamheid, en laatstelijk gouverneur van den staat Massachusetts, is tot gezant der Vereenigde Staten te Londen, ter vervanging van den heer *Stevenson*, benoemd. Het ontwerp van wet, tot het sluiten eener leening van twaalf millioen dollars, had de bekrachtiging van den president *Tyler* verworven, en dat tot vestiging van eene nationale bank was in den senaat doorgegaan.

Met eene groote meerderheid heeft het congres het voorstel goedgekeurd, om schepen uit te rusten en manschappen aan te werven, tot beveiliging der kusten. De marine der Staten was tot hiertoe, in evenredigheid met de bevolking, ver beneden die der andere groote zeemogendheden gebleven. Zij telde toch slechts acht en zestig oorlogsvaartuigen, waaronder elf linieschepen, van welke de meesten buiten dienst zijn; terwijl Engeland 565 en Frankrijk 350 oorlogsvaartuigen, van onderscheiden kaliber, bezit.

— Uit Portugal heeft men hier tijding, dat de afgevaardigden met 49 tegen 32 stemmen, nopens de financiën des rijks, tot een besluit waren gekomen, waardoor eigenlijk alles, gelijk men verwachtte, bij het oude zal blijven.

— Volgens de volkstelling van 1840, telde men in de Vereenigde Staten ruim 17 millioen zielen, waarvan in New-York bijkans $2\frac{1}{2}$ millioen, in Pensylvania 1,700,000, in Ohio 1,500,000, in Virginië 1,200,000 enz.

FRANKRIJK.

Parijs, *18 aug.* De verklaring van den minister van financiën, dat de nieuwe geldleening niet, of althans niet dan voor de helft der vroeger genoemde som, zal doorgaan, heeft aan de beurs eenige levendigheid gegeven.

Het feest te Boulogne, ter inwijding der kolom voor het groote leger, en van het daarop geplaatste standbeeld van *Napoleon*, is in de beste orde afgeloopen. De maarschalk *Soult* is daarbij niet, gelijk verwacht was, tegenwoordig geweest, maar had deze eer aan den luitenant-generaal *Corbineau* overgedragen, die, op verzoek van den maire, de lauwerkroon aan den voet der kolom heeft nedergelegd, welke door de stad Boulogne aan de nagedachtenis des keizers gewijd is.

— De voortdurende en dreigende geschillen tusschen de Engelsche regering en de Vereenigde Staten hebben denkelijk aanleiding gegeven tot het bevel van den minister van marine, dat twee oorlogschepen onverwijl de haven van Brest moeten verlaten en naar de wateren van Noord-Amerika stevenen.

Parijs, *19 aug.* Men leest in den *Messager* eene télégrafische dépêche, heden ontvangen, berigtende dat alles te Bordeaux voortdurend rustig blijft.

— De heer *Guizot* is in den morgen naar het departement du Calvados vertrokken, waar de kiezers van Lisieux hem, zoo als men weet, een banket zullen aanbieden.

— Gisteren avond heeft er van 9 ure tot middernacht eene soort van kabinetsraad aan het ministerie van oorlog, bij den maarschalk *Soult*, plaats gehad. Men gelooft dat er kwestie was, om bezuinigingen in het leger daar te stellen. Men verzekert dat de heer *Soult* weigert eene zoo volkomene ontwapening te doen plaats hebben, als het vele zijner collega's en de buitenlandsche kabinetten verlangen.

— Uit Madrid wordt dd. 19 dezer geschreven: De tijdingen uit Andalusië zijn niet bevredigende. Men vreest voor onlusten te Malaga, Sevilië en Grenada, alwaar een dof gemompel bezorgdheid wekt.

BELGIE.

Brussel, *19 aug.* Elf groote kisten, bevattende de archieven des lands, zijn dezer dagen alhier uit Holland ontvangen. Het gouvernement heeft dezelve naar het paleis van justitie doen vervoeren, alwaar tot derzelver opening in tegenwoordigheid van gedelegeerde kommissarissen zal worden overgegaan.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, *19 aug.* Aan de Tweede Kamer is een nieuw ontwerp van het ontwerp van wet, houdende constitutie voor de algemeene rekenkamer, aangeboden. Gelijk men weet, was in sommige afdeelingen

de meening ontwikkeld, dat de ontvangsten en uitgaven jaarlijks ten definitieve door de wet — eene zoogenoemde rekenwet — zouden moeten worden geregeld of vastgesteld. Thans verneemt men, dat de regering van oordeel is, dat zoodanige rekenwet noch in de letter, noch in den geest der grondwet ligt. Artikel 126 bepaalt, dat de koning verslag zal doen geven van het gebruik der geldmiddelen. Als bijdragen van dat verslag wordt de algemeene rekening aan de Staten-Generaal *medegedeeld*, nadat dezelve door de algemeene rekenkamer is afgesloten, dat is *vastgesteld*; en nergens wordt van eene andere sanctie, regeling of vaststelling door de Staten-Generaal gesproken. Het ontvangen van deze mededeeling is toch geheel iets anders, dan het werkdadig daarstellen van de zaak zelve. Evenmin als in de letter, is de bedoelde rekenwet, naar het oordeel der regering, in den geest der grondwet gelegen. Het denkbeeld is van de staatshuishouding van een naburig rijk ontleend, waar eene andere staatsregeling bestaat en waarbij de bevoegdheden der wetgevende Kamers anders zijn omschreven, en dien overeenkomstig aan het kollegie, dat met de algemeene rekenkamer van dit rijk overeenstemt, andere verpligtingen zijn opgelegd, een andere werkkring is afgebakend. »De regering," wordt er in de antwoorden, harerzijds gegeven op de gemaakte bedenkingen tegen het ontwerp van wet nopens de rekenkamer, gezegd, »aarzelt geenszins, daar, waar omtrent eenige bepaling der grondwet twijfel bestaat, dezelven in eenen milden zin uit te leggen en toe te passen, doch het zou een opzettelijk vergrijp tegen en inbreuk op de grondwet zijn, aan geheel ondubbelzinnige bepalingen eene tegenovergestelde beteekenis te geven, ook zelfs dan, wanneer men al mogt meenen, dat zoodanige bepaling voor verbetering vatbaar was.

De regering heeft aan het verlangen van de Kamer voldaan, door te bepalen, dat een vaste voorzitter aan het hoofd der algemeene rekenkamer zal staan. Zij vermeent echter, dat de aanstelling van den secretaris aan den koning moet verblijven.

De regering kan niet toestemmen, dat de rekenkamer in den eigenlijken zin een uitvloeisel zou zijn van de volksvertegenwoordiging; integendeel beschouwt men de algemeene rekenkamer als een geheel onafhankelijk ligchaam. Men acht het bedenkelijk, om eenig ander beginsel, zonder aanleiding in de grondwet, bij deze bijzondere wetsbepaling tot grondslag aan te nemen.

De regering merkt aan, dat, daar het gedeelte der koloniale remises jaarlijks het onderwerp wordt van eene regeling bij de wet, het geen betoog behoeft, dat hetzelve in den volsten zin behoort tot den kring der bemoeijingen van de algemeene rekenkamer, en artikel 21 van hare ontworpene instructie verzekert haar de regelmatige kennis van hetgeen deswege in 's rijks schatkist wordt overgebragt.

— Gisteren morgen is er groot dejeuner geweest op het huis *de Paauw*, bij HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik* der Nederlanden, hetwelk is bijgewoond door H. M. de koningin van Wurtemberg en de beide prinsessen hare dochters. Des middags was er groot diner bij Z. M., en heden bij Z. K. H. den prins *van Oranje*.

— Heden middag heeft de aangekondigde inspectie der troepen van de bezetting dezer residentie plaats gehad. Ten half een ure kwam Z. M. de koning, vergezeld van de drie prinsen en eenen luisterrijken staf, in de Maliebaan, waarop de infanterie en cavalerie eerst eenige manoeuvres verrigtten, en daarna voorbij Z. M. defileerden. De schoone houding en de geoefendheid der troepen trokken de aandacht van de ontelbare menigte, welke te zamen gevloeid was om dit belangrijk schouwspel, hetwelk door het heerlijkste weder begunstigd werd, te zien.

— Bij besluiten van Zijne Majesteit zijn benoemd:

Tot staatsraad in buitengewone dienst, de heer *J. A. Lipkens*, adviseur in zaken van werktuig- en scheikunde bij het ministerie van binnenlandsche zaken, en tot burgemeester en secretaris der gemeente Schonauwen (Utrecht) *W. J. de Voogt*.

Door Z. M. is benoemd, tot majoor-commandant der dienstdoende schutterij te Zwolle, jonkh. *R. Sandberg*, thans kapitein bij die schutterij.

— Een koninklijk besluit van den 28 juli (*Staatsblad* n°. 25) houdt, bij wijziging van het koninklijk besluit van den 31 december 1834, nadere bepalingen in omtrent het nieuwe vaatwerk voor den handel in melk. Dat vaatwerk zal ook in inhoud mogen opklimmen met vijftallen van Nederlandsche kannen, even als omtrent het vaatwerk voor bierbrouwerijen en azijnfabrijken is toegestaan. Het ijkloon dezer melkvaten is bepaald op 5 *cents* voor elk vat boven de 50 Nederlandsche kannen, en op 7½ *cents* voor elk vat boven de 100 Nederlandsche kannen.

Tilburg, 19 *aug*. Z. M. de koning heeft, alvorens deze stad op den 16den dezer te hebben verlaten, behalve een burger woonhuis, staande en gelegen aan den zuidkant van hoogstdeszelfs paleis, en een perceel bouwland, gelegen in de wijk Heuvel, tot stichting eener kazerne en stallingen voor 200 paarden voor eigene rekening, ook van de stad aangekocht eenige perceelen onbebouwde heidegronden, gelegen aan den noorder kant van den straatweg van Tilburg op Breda, te zamen ter grootte van circa 500 bunders, welke aankoop den ijverigen daglooner in de hoop doet leven, om, wanneer die gronden ter bebouwing worden ontgonnen, aldaar werk te vinden.

Zutphen, 19 *aug*. Sedert eenigen tijd is er, ten gevolge van de tusschen gedeputeerde staten uit deze provincie en provisoren van het oude en nieuwe gasthuis alhier aangegane overeenkomst omtrent de opneming en verzorging van zinneloozen, alsmede tot verbetering en uitbreiding van het te dezer stede reeds bestaande krankzinnigenhuis, nadat die overeenkomst door Z. M. den koning is goedgekeurd geworden, een begin gemaakt met de belangrijke vertimmering van het bedoelde gesticht.

Tot de uitbreiding en inrigting van voorschreven gesticht zal door gedeputeerde staten uit provinciale fondsen eene bijdrage van twintig duizend gulden worden verleend. Uit de onderscheidene deelen van de provincie zullen in het gesticht (onverminderd de krankzinnigen uit deze stad zelve, die op autorisatie van het stedelijk bestuur gratis worden geplaatst) opgenomen worden honderd lijders: te weten 10 uit den aanzienlijken-, 20 uit den burger-, en 70 uit de behoeftigen stand. Voor verpleging van dergelijke lijders zal jaarlijks moeten worden betaald: *f* 700 voor een persoon uit den aanzienlijken, *f* 350 voor een persoon uit den burger- en *f* 140 voor een persoon uit den behoeftigen stand, terwijl voor de verpleging, enz. van behoeftige krankzinnigen, die door de zorg der armbesturen uit de provinciën, door tusschenkomst van gedeputeerde staten, in het gesticht worden geplaatst (naar luid van het betrekkelijke koninklijke besluit van 16 december 1840) van 's rijkswege zal worden bijgedragen eene som van *f* 40 's jaars voor iederen krankzinnige, onder voorwaarde, dat eene gelijke bijdrage van de zijde der provincie plaats hebbe. Zullende ten aanzien van al de in dit gesticht op te nemen lijders elk ingetreden vierendeel jaars geheel moeten worden voldaan, al ware het ook, dat de krankzinnige het gesticht gedurende dien tijd mogt verlaten of komen te overlijden. Voor de alzoo te betalen verplegingskosten zullen aan de lijders worden verstrekt: geschikte vertrekken, oppassing, voedsel, drank, ligging, verwarming, verlichting en alle verdere levensbehoeften, zonder onderscheid, alsmede geneesmiddelen en instrumenten, en daarenboven (wat de lijders uit den behoeftigen stand betreffen) kleeding: zullende van wege de provincie worden voorzien in de genees- en zielkundige verzorging van de zinneloozen, tot welk einde een geneesheer aan het gesticht zal worden verbonden, wordende het aan de betrekkingen overgelaten, om, wanneer een lijder door den aan het gesticht toegevoegden geneesheer voor ongeneesbaar wordt verklaard, die behandeling, des verkiezende, aan eenen anderen geneeskundige toe te vertrouwen.

ARNHEM, 21 augustus.

Wij vernemen dat de baron *van den Bogaerde*, gouverneur van Noord-Braband, tot andere functiën is geroepen, en dat aan den graaf *van Rechteren*, lid van de Tweede Kamer, voorgeslagen is hem te vervangen, waarop door Zijn Hoog Geb. zou zijn te kennen gegeven, dat hij niet wenschte tot gouverneur benoemd te worden dan van de provinciën Gelderland of Overijssel. Hierop zou den graaf het lidmaatschap der Eerste Kamer aangeboden zijn; dan Zijn Hoog Geb. zou verzocht hebben ook van deze benoeming verschoond te blijven, daar hij vermeende als lid der Tweede Kamer meerder nut te kunnen stichten.

Mengelwerk.

Tiendregt.

(*Ingezonden.*)

Het arrest van het hof van Gelderland, medegedeeld in de *Arnhemsche Courant* van den 1sten augustus 1841, heeft zonder twijfel op velen, die hunne aandacht daaraan geschonken hebben, eenen onaangenamen indruk te weeg gebragt. Niet slechts op hen wier bijzondere belangen te na gekomen werd door de regtsbegrippen, die in de overwegingen van het geregtshof zijn vervat, maar ook op al degenen die wel eens te regt den landbouw als de voornaamste en de bestendigste bron van algemeen welzijn en van volksrijkdom beschouwen.

Ook ik vermeen in dit arrest een nieuw en treurig blijk te zien, dat zelfs de nadeeligste en onzinnigste instellingen van den ouden tijd in ons vaderland zoo lang verdedigd en gehandhaafd worden, als slechts eenigzins mogelijk is, niet alleen dan wanneer het voordeel van aanzienlijke en rijke personen daardoor in gevaar of in moeijelijkheden zou kunnen geraken, maar ook dan nog, wanneer het er op aankomt om de baatzuchtige eischen eener bijzondere rijks-administratie te beteugelen, welke in strijd zijn met het algemeene en duurzame belang van den staat.

Het kwam mij voor, dit ongelukkig verschijnsel in ons land, voor zoo veel het tiendregt betreft, te moeten toeschrijven aan de verkeerde beschouwingen omtrent den oorsprong van die instelling. Hierdoor vond ik mij gedrongen, ook mijne meening deswege te moeten doen kennen, in verband met eene beschouwing van sommige der geopenbaarde regtsbegrippen.

Gewoonlijk ziet men, door de verdedigers van het tiendregt, de stelling voordragen, en, waar het gelukken wil, doordrijven, dat de tienden hunnen oorsprong hebben in het uitgeven van gronden door de voormalige eigenaars, onder het beding dat aan hen, voor dezen afstand van eigendom, het tiende deel der vruchten zou worden overgelaten. Deze stelling acht ik slechts in enkele bijzondere gevallen aannemelijk te zijn, doch geenszins in het algemeen te kunnen gelden. Dezelve is welligt van Duitschen oorsprong en in het belang der tiendheffers aangenomen, doch in ons land geheel en al zonder grond en onbewijsbaar. Reeds de eenvormigheid van dat beding maakt de bewering zoo zeer verdacht en zoo onaannemelijk, dat het zeer moeijelijk is te begrijpen is, hoe de regtbanken en de geregtshoven daarin ooit eenen toereikenden grond hebben kunnen vinden, om mede te werken dat bijzondere eigenaars in hunne nijverheid verontrust en in hunne bezittingen zoo aanmerkelijk benadeeld worden.

Voor den aanvang der negende eeuw zijn er waarschijnlijk geen tiendheffingen bekend geweest, zoo min in Germanië als in ons vaderland. Zij werden aldaar eerst ingevoerd door KAREL *den Groote*, welke, blijkens zijne capitularia, vele zijner bezittingen ter bebouwing overgaf, onder beding van het tiende deel der graangewassen te geven aan de geestelijkheid. Deze daad van KAREL *den Groote* heeft alzoo de aanleiding gegeven, dat het tiendregt in Duitschland is ingevoerd, doch brengt niet mede dat er eene algemeenheid van uitgifte heeft plaats gehad. In tegendeel moet men aannemen, dat zulks beperkt is gebleven tot sommige vruchtbare oorden, in de verlatene deelen van zijn gebied gelegen, welke hij weder trachtte te bevolken. Op dat tijdstip echter had de landbouw in ons vaderland, *toen Vriesland genoemd*, reeds groote vorderingen gemaakt; want er waren reeds onderscheidene steden aanwezig, de manufacturen bloeiden er, en KAREL *de Groote* bevorderde het vertier der Vriesche lakenen. De meeste der toenmaals bebouwde gronden hadden gevolgelijk reeds hunne vaste eigenaren, hoewel er ook velen gevonden werden die leenroerig waren of die door hunne eigenaren leenroerig gemaakt werden. De leenroerigheid echter, was geheel iets anders dan tiendpligtigheid, ofschoon vele goederen, die leenroerig waren aan geestelijke gestichten, naderhand ten behoeve van den heer van den lande voor een grooter of kleiner gedeelte tiendpligtig zijn gemaakt.

Even als KAREL *de Groote* zulks deed ten behoeve der geestelijkheid, hebben de hertogen en de graven van Gelderland en Zutphen, in het vervolg van tijd, voor zich zelven de tiend gevorderd van alle nieuw aangebouwde gronden, die geen bijzondere eigenaars hadden, en dus domeinen waren. Dit regt als souvereinen door hen geoefend, en waarvan de inkomsten moesten strekken, om in de kosten van hunnen staat te voorzien, is door hen later in onderscheidene districten verkocht om zich langs dien weg gelden te verschaffen. Zij verminderden hierdoor echter de landvorstelijke inkomsten, welke vervolgens door andere belastingen, hetzij door beden, of door een deel der geestelijke goederen aan zich te trekken, moest aangevuld worden. *Dat evenwel de tiendvorderingen nimmer algemeen zijn uitgestrekt geworden tot alle gronden, welke binnen den omvang der landgoederen of boerenerven werden aangebouwd, is klaarblijkelijk uit de tiendvrijheid der meeste landen in Gelderland, welke van ouds tot zoodanige goederen en erven behoord hebben*.

In lateren tijd heeft men geene zwarigheid gemaakt om de tiendpligtigheid *algemeen* te stellen en uit te breiden tot *sommige* nieuw aangemaakte gronden, die aan particulieren behoorden. Hiertoe was voor de hooge overheid, tot in 1795 toe, ook niets meer noodig dan den wil, om het regt daartoe te beweren, en de beslissing aan den edel achtbaren hove van Gelderland over te laten. Zich toenmaals daar tegen te verzetten ware onzinnigheid geweest, waarvan men zoo zeer overtuigd was, dat ook thans nog de eenvoudige landbewoner veelal zegt: »Men kan tegen het land geen processen winnen: die zich zelven bederven wil moge het beproeven."

Hoeveel algemeenheid men echter in lateren tijd heeft zoeken te geven aan het vroeger beperkte tiendregt, ten behoeve van den souverein des lands of van het gewest, — men had het evenwel niet verder gebragt dan, ten gevolge der sententie van het hof van Gelderland, dd. juni 1618, vast te stellen: »*De landschap in plaats van den Furst, heeft eene gefundeerde intentie omtrent de tienden van alle landen soo lang deszelve niet bewesen werden daarvan geëximeert te zijn.*" Het was alzoo voor onze dagen bewaard, om van het provinciaal hof van Gelderland te hooren beweren, in deszelfs 20ste overweging van het arrest van 15 april 1841 »*dat, terwijl alle landen worden gepresumeerd tiendpligtig te zijn, de eigenaar, die tiendvrijheid voorwent, dit moet bewijzen.*"

Oppervlakkig zou men kunnen zeggen dat in de oude en nieuwe argumentatie des hoven van Gelderland geen groot verschil bestaat; maar wanneer men scherper toeziet, dan geloove ik nog al een onderscheid te bemerken van eenig belang. Degeen toch, die eene gefundeerde intentie heeft om iets te vorderen, moet eerst nog van zijnen wil daartoe doen blijken; wanneer dus vroeger de souverein goedvond, om de ontginning der heide- en broekvelden te bevorderen, dan werd de invordering der tienden van *nova novalia* nagelaten, en mogt men billijk verwachten, dat, bij het hervatten dier heffingen, de belanghebbenden van wege den souverein daarvan verwittigd werden. Bij het *laatste arrest* wordt de tiendpligtigheid gepresumeerd, en, *zonder bewijs van vrijstelling daarvan*, het domein bestuur als het ware tot die vordering ontvankelijk gesteld, ook *zonder* dat de tegenwoordige souvereine magt verklaard heeft de tiendvordering te verlangen. Mijns oordeels zoude zulks echter alleen dàn mogen geschieden, wanneer bij eene wet, overeenkomstig de bestaande staatsinrigting, de heffing dier oude belasting kon worden geauthoriseerd. Ook houde ik het er voor, dat het gemakkelijker is om te bewijzen van eene verpligting geëximeerd, dat is vrijgelaten, uitgezonderd te zijn, dan wel de bevrijding daarvan te hebben verkregen, zoo als, volgens oud middeleeuwsch regt, door het tegenwoordige hof van Gelderland wordt vereischt. — In de *algemeene uitdrukking* dier overweging ligt buitendien nog opgesloten, dat *alle* gronden in Gelderland tiendpligtig moeten geacht worden, hetzij dezelve tot de voormalige bezittingen der vorsten of der domeinen behooren, of dat zij, *reeds lang voor dat er hertogen of graven waren*, het eigendom van partuculieren, edelen, vrijen, geestelijken of corporatiën zijn geweest. Aan de *dubbelzinnig algemeene* uitdrukking, waarvan men zich voorheen, op een kansje, heeft bediend, zal men alzoo in onzen tijd eene *stellig algemeene* beteekenis trachten te geven, waardoor, naar mijn inzien, de oude regten van talrijke eigenaren in Gelderland niet weinig bedreigd worden. Men is over het geheel wonderlijk te moede, als men verder ziet in de 6de overweging, dat het geregtshof te Arnhem kracht van wet toekent aan de beweringen van voormalige administrateurs der domeinen en aan eene uitspraak van den voormaligen hove van Gelderland, terwijl het bij deszelfs 7de overweging den stelligen wil der natie miskent, uitgedrukt in art. 25 der staatsregeling van 1798; ofschoon deze laatste grondwettige bepaling wel bevestigd maar nimmer ingetrokken is geworden bij eenige volgende grondwet De ongehoorzaamheid van het intermediair bestuur der Bataafsche republiek aan den souvereinen volkswil, en het voortzetten der tiendheffingen, waartegen men, *uit vrees voor erger*, zich niet durfde verzetten, is derhalve voor het geregtshof een voldoende grond om aan eene afgeschafte belasting op de nijverheid nieuwe en vermeerdede kracht te verleenen.

Bij de 4de overweging oordeelt het hof, dat in art. 218 van het keizerlijk decreet van 8 october 1810 eene wetsbepaling gevonden wordt, waardoor aan de oude wetten omtrent de tienden een voortdurend gezag wordt toegekend. Dit art. 218 zegt: »Les dîmes et rentes foncières continueront à être perçues en Hollande conformément aux lois existantes...." Hieruit kan, mijns inziens, niet meer of anders opgemaakt worden dan hetgeen er in gevonden wordt, namelijk *dat de perceptie, de invordering der tienden* op de in Holland gebruikelijke wijze, bij *parate executie* zoude blijven geschieden. Zoowel dit art. 218, als het slot van art. 802 van het burgerlijk wetboek oordeel ik dan ook alleen betrekking te mogen hebben op de tienden, die uit een vrijwillig verdrag zijn voortgekomen. Dat het Fransch bestuur er natuurlijker wijze op gesteld was, om de opbrengsten der tienden in Holland te blijven *genieten*, kan niet bewijzen dat hetzelve daartoe een wettig regt bezeten heeft.

Het hof te Arnhem begrijpt al verder dat de tienden voorwerpen zijn van een burgerlijk regt, omdat zij in den handel zijn. Maar vraag ik: zou er dan niet insgelijks de eene of andere pligt tegen dat burgerlijk regt moeten overstaan; of, is het bewijsbaar dat dit regt door iets anders is vergolden of verkregen, dan door de hooge bescherming, welke de souverein daarvoor aan grondbezit en nijverheid verleende? En zal men waarlijk wel met het hof willen aannemen, *dat het regt, om belastingen te heffen, niet op bijzondere personen kan worden overgedragen;*" of zal men eerder willen gelooven, dat het zelfs onder eene regering, als die des vorigen konings, nog wel mogelijk ware geweest om de tegenwoordige grondbelasting aan de eene of andere administratie, zoo als wijlen het amortisatie-syndicaat, te verhypothekeren of te vervreemden? Zoude er, in dat geval, na verloop van tijd, niet gemakkelijk genoeg eene aanleiding of een voorwendsel te vinden zijn, om de grondbezitters, onder eene nieuwe benaming, dezelfde lasten nogmaals op te leggen? En eindelijk: is de bewering »*dat de tienden niet als eene grondbelasting kunnen beschouwd worden, omdat daarvan zelf eene grondbelasting wordt geheven,*" wel eene ernstige wederlegging waardig? Is hierin wel iets anders dan een woordenspel te vinden, waardoor men ingewikkeld te kennen wil geven, dat de tiendheffer mede-eigenaar is van den grond, en dat zijn aandeel in de grondbelasting, door den tiendgever betaald wordende, door dezen aan de tiend zelve kan worden gekort? Inderdaad, men heeft blijkbaar bij deze geheele overweging geoordeeld en beslist, ten opzigte eener *oude belasting, in natura geheven*, alsof het bewezen ware dat werkelijk het tiendregt tegen afstand van eigendom is verkregen.

Helaas! wanneer men ziet welke moeite er genomen wordt om de afgeschafte tiendvorderingen op nieuw het aanzien van wettigheid te geven, dan staat het te vreezen dat de administratie der domeinen haar voordeel zal trachten te doen met de regtsbegrippen der Geldersche regtbanken, die hare pogingen zoo uitnemend gunstig zijn. Men behoeft er dan ook naauwelijks aan te twijfelen, of menig proces zal nog daaruit geboren worden, terwijl wij ons over eene barbaarsche belasting op de nijverheid, die elders eene brandschatting voor den landbouw wordt genoemd, nog langen tijd zullen hebben te beklagen.

Wij Nederlanders zullen echter op deze wijze den roem verwerven, een middeleeuwsch dwangregt te handhaven en op Gelderschen bodem zelfs uit te breiden, hetwelk overal elders als uiterst hatelijk nadeelig en onregtvaardig is afgeschaft of weldra zal worden vernietigd. Hierdoor zal dan ook door ons een overtuigend bewijs geleverd worden, dat wij »zeer gezet zijn op het behoud van de instellingen onzer vaderen." *S.*

De pupil of de sleutel van Salomo.

In het jaar 17.., stierf een gevangene onder de looden daken van Venetië en liet het volgende zonderlinge testament na: Daar de beide doorluchtige heeren staatsinquisiteurs PIETRO MALIPIERO en MATTEO CONDULMER mij op deze plaats gebragt en al mijne goederen in beslag genomen hebben, zoo vermaak ik hun het eenige goed, dat mij nog overig blijft, mijne lieve dochter, signora STELLA DA SORRANZO, en verzoek hen, onderling de voogdijschap over haar te aanvaarden."

Dit testament maakte veertien dagen lang de stof uit van alle gesprekken in Venetië. Op de wandelingen en in gezelschappen sprak men van niets anders, en als men elkander op het St. Markus-plein tegenkwam, vroeg men elkander; »kent gij het testament van signor DA SORRANZO?" Het is hier de plaats niet, de oorzaak nader op te sporen, waarom deze patriciër in de looden gevangenissen zijner vaderstad geraakte, vooral omdat te Venetië de geregtigheid een masker droeg, dat moeijelijker op te heffen was, dan dat van de zwarte domino's, welke met schitterende oogen op het een of ander prachtig avondfeest in de zaal van St. Samuel rondgingen; haar zwaard trof stil en zeker, en de gevangenissen klapten niet.

Hier had signor LUCA DA SORRANZO de drie laatste jaren zijns levens doorgebragt. Waarom? dit wist men niet. Ieder uitte hierover zijne gissingen, bewijs genoeg, dat niemand, behalve den inquisiteurs, de reden bekend was. Eenigen meenden, dat de patriciër in zijn huis de boeken der *Cabbala* zou bewaard hebben; anderen, dat hij zijner dochter den *sleutel van Salomo* had leeren lezen, en signora STELLA vertoonde somtijds in hare oogen de uitdrukking eener zoo vreemdsoortige en als 't ware bovenaardsche schoonheid, dat deze de geheimzinnige terugkaatsing van het sterrenlicht scheen te zijn, waarom zij dan ook wel niet te vergeefs den naam van STELLA dragen mogt.

Het genoemde testament was ongetwijfeld zonderling en werd door de geheele stad gelaakt, vooral echter door de Venetiaansche jeugd: want er was geen jonge patriciër, die niet twintig geregtsdienaars, ja zelfs den opperregter het hoofd zou geboden hebben, om eenen gunstigen blik uit de schoone oogen van signora STELLA op te vangen. En waarlijk, zij was de schoonste en fierste van alle edele Venetiaansche vrouwen. Als zij zoo, met witte rozen bekranst, het draaiorgel, dat zij op hare knieën hield, toonen ontlokte, dan werden ook de hardste harten door de uitdrukking harer blikken en hare betooverende stem getroffen. Als zij de oogen nedersloeg, geleek zij een madonna-beeld, en als zij ze weder opsloeg, werd men aan die aard-bewoonsters herinnerd, van welke eenige kettersche rabbijnen geleerd hebben, dat zij in staat waren zelfs engelen te verleiden. Men moest denken, dat signor SORRANZO niet meer geheel bij zijne zinnen geweest was, om zulk een' schat zijnen vijanden over te laten. De beide staatsinquisiteurs waren jong en rijk, en vooral signor CONDULMER ging door voor iemand, die van vermaken hield. Men meende, dat de vader de verdenking, waaronder hij lag, van een waarzegger en sterrekundige te zijn, door dit testament weinig geregtvaardigd had, en dat de sterren, welke hij door het venstertje zijner cel nog den avond voor zijnen dood had waargenomen, hare beminnenswaardige zuster STELLA slecht beschermd hadden. Op eenen stillen avond lieten de beide staats-inquisiteurs, die aan den oever van het groote kanaal gemeenschappelijk één paleis bewoonden, de schoone STELLA in hetzelve brengen. Zij ontvingen hunne pupil met eene deftigheid, die toch de vriendelijkheid niet uitsloot. Met gestrengheid, gepaard met eenige hoffelijkheid, herinnerden zij haar aan de gehoorzaamheid, die zij hun als haren voogden verschuldigd was. STELLA sloeg hare groote oogen op, welke met die bovennatuurlijke uitdrukking bezield waren, die het volk aanleiding tot allerhande geruchten gaf, en zag de beide voogden met eenen doordringenden en tevens bevalligen blik aan, die scheen te spreken en te zwijgen, en zeide, terwijl zij de handen op hare borst vouwde: »Mijn vader heeft gesproken, ik zal hem gehoorzamen."

Men konde geen wijzer en gepaster antwoord verwachten. Van nu af aan werd de betrekking tusschen de beide inquisiteurs slechts nog inniger; zij verlieten elkander in het geheel niet meer, of liever; zij bleven altijd om hunne schoone pupil vereenigd. Men sprak er weldra van, dat de zaken der republiek daaronder leden; de geregtsdienaars en andere dienaars der openbare magt beklaagden zich over hunne steeds toenemende werkeloosheid. De beide voogden voeren intusschen met de schoone pupil in eenen prachtigen gondel op het groote kanaal veelvuldig op en neder, en MATTEO CONDULMER verstoutte zich eens, de schoone STELLA tot het afleggen harer rouwkleeding te bewegen. Eensklaps werd zij bleeker als de dood, hief hare blikken ten hemel, hetzij om de sterren te raadplegen, of om het enge venstertje der staatsgevangenis te zoeken, uit hetwelk de laatste blik en de laatste zuchten haars vaders ontvloden waren; toen zeide zij met eene stem, die zoo wel het aandenken aan den rouw, welke nu in haar hart stierf, als ook een liefelijker opkomend gevoel gelden kon: »Ik zal mijnen vader gehoorzamen." Deze gehoorzaamheid van STELLA werd haar in de stad Venetië niet tot eere gerekend. Men zou het ongeluk haars vaders vergeten hebben, als zij daaraan gedacht had; daar zij dit echter scheen te vergeten, zoo dacht een ieder daaraan. Te midden van dit algemeene gemompel tegen den goeden naam van de pupil der staats-inquisiteurs, liet zich toch eene beschermende stem voor haar hooren, en ter eere van de gestrengheid der edele vrouwen van Venetië moet ik bekennen, dat het geene vrouwelijke stem was: het was die van den jongen patriciër DANDOLO. Hij beminde STELLA hartstogtelijk;

vóór de gevangenneming van signor LUCCA DA SARRANZO was het huwelijk dezer beide jonge lieden zoo goed als besloten, en DANDOLO had zich in toorn en drift luide tegen het testament van den vader zijner bruid uitgelaten. Onder allen, die STELLA beklaagden, was zijne stem de teederste en tevens de moedigste. Maar liet hij het bij klagen berusten? Neen, DANDOLO wilde de geliefde uit hare gevangenis, gelijk hij het noemde, verlossen. Deze jonge patriciër behoorde tot die hooghartige lieden, welke daar, waar zij gaan, diepe sporen in de aarde achterlaten, terwijl zij de kracht, die God hun verleend heeft, niet in dwaasheden en vermaken verspillen. Voor hij STELLA beminde, maakte hij opspraak door den glans van zijnen staat, de koenheid zijner hartstogten, de levendigheid zijner rede en door die roekeloosheid des spelers, die op een groen kleed alles waagt, verbonden met eene vrijheid van geest, welke den grooten veldheer op het slagveld vormt. Bij een feest was zijne gondel de prachtigste, bij een bal zijn kostuum het smaakvolste, in de conversatie waren zijne woorden de geestigste en levendigste, in eenen tweestrijd bleef hij altijd overwinnaar, en als hij zijne kling zwaaide, gingen wel twintig geregtsdienaars uit den weg. Sedert hij wist dat STELLA in handen van MALIPIERO en CONDULMER was, voedde hij slechts de eenige gedachte haar te schaken. Verscheidene geheime boodschappen hadden STELLA van zijn voornemen verwittigd. De dag was bepaald De zes roeijers van de gondel der inquisiteurs waren omgekocht en ruimden hunne plaats aan DANDOLO en vijf zijner vrienden in, welke, met dolken gewapend, besloten hadden, de beide voogden in geval van tegenstand te dooden. Door kracht van roeijen hoopte men dan te ontkomen, en een vaartuig, tot dit waagstuk afgehuurd, wachtte DANDOLO en STELLA op, om hen aan eenen gastvrijen over te brengen. In den nacht van den 1sten april zou deze aanslag uitgevoerd worden, terwijl STELLA met hare voogden een avondtogtje maakte. DANDOLO twijfelde niet aan den goeden uitslag; maar het was bijna niet mogelijk, in Venetië een geheim te bewaren. Onder drie zaamgespannen was meest één verrader, en zoo bevonden er zich twee onder de zes gondelroeijers. MALIPIERO en CONDULMER wisten alles. Waren zij op DANDOLO vertoornd — woedend waren zij op hunne pupil. Zoo verraden te worden! Zich in eene zamenzwering te mengen, die hunnen dood had kunnen veroorzaken! CONDULMER zag nu in, dat zijne hoop op wederliefde dwaas geweest was: DANDOLO had voortdurend STELLA's hart bezeten. Deze schijnbare genegenheid, door zoete blikken, die hem bedwelmd hadden, deze avonden vol liefde en poëzie, dat alles was slechts bedrog, eene list, om hem te misleiden, eene fluweelen scheede, die den dolk verborg, een bloemenkrans om een gifbeker gewonden.

De toorn eens versmaden minnaars is verschrikkelijk, vooral echter, als deze minnaar een staats-inquisiteur is. CONDULMER dacht nu aan alle gevangenissen van van Venetië voor DANDOLO en zijne medepligtigen; een streng klooster evenwel zou de verraderlijke STELLA in hare muren opnemen. Terwijl nu de beide inquisiteurs hierover gemeenschappelijk beraadslaagden, liet STELLA bij hen aanvragen, wanneer zij kon voorkomen. » Welk eene koenheid!" riep MALIPIERO uit; » dit meisje gelijkt eene slang, die ons wil omstrikken."

— Wij hebben de adder onder onze voeten," hervatte CONDULMER, » wij behoeven die slechts neder te zetten, en zij is vernietigd. Laat haar komen; wij willen toch eens zien, wat die jonge sireen ons te zeggen heeft, eer zij gelooft ons onder haren dolk te zien nedervallen." STELLA trad binnen, schoon, gelijk zij altijd was, maar er buitengewoon bleek uitziende. » Mijne hooge heeren," zeide zij met eene zachte, bevende stem tot hare voogden, » ik heb u iets zeer belangrijks te openbaren; maar voor alles vraag ik een geschenk van u, en als edele Venetianen, als ridders, gelijk gij zijt, hoop ik, dat, als gij over mij tevreden zijt, ik dit ook over u kunne zijn en dat gij uw mij gegeven woord zult houden." De gelaatstrekken der inquisiteurs verrieden eene hevige aandoening. CONDULMER werd beurtelings rood en bleek; de liefde verstaat het maar al te goed, te hopen ook zonder hoop, en zoo begon ook hij weder te hopen. STELLA verhief nu op nieuw hare stem en ondekte de zamenzwering tot in de kleinste bijzonderheden, noemde den aanlegger en de medepligtigen, duidde plaats en uur aan. De beide inquisiteurs bleven stom van verbazing, maar de vreugde blonk door deze verbazing heen. CONDULMER vooral kon de zijne niet verbergen. Hij triomfeerde, liefde en geluk was op zijn gelaat uitgedrukt, en toen STELLA de beide vrienden daaraan herinnerde, dat zij haar een geschenk beloofd hadden, zwoer hij bij den heiligen Marcus, dat hij al hare wenschen zou vervullen. » Nu dan, mijne hooge heeren," zeide de pupil, » laat de zes patriciërs, die mij wilden schaken, gevangen nemen, en beveel hun, binnen 24 uren naar het leger der republiek te trekken, dat thans met de Turken in oorlog is." CONDULMER zeide, dat hij hun liever in de gevangenis zou hebben geworpen, en MALIPIERO sprak van de looden daken; maar op een woord van STELLA, die CONDULMER zachtjes influisterde dat alleen het noemen van die gevangenis haar hart trof, stemden de beide inquisiteurs gaarne in deze verandering van straf toe.

(Slot volgt.)

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

Van 12 tot en met 19 augustus.

Gehuwd: M. Wolff met L. Prins. — B. Visser met J. Zwette. — W. van der Heijden met A. M. Schoonenberg. — T. H. A. Slegter met J. Jansen.

Bevallen: J. W. Jansen, geb. van Hurwenen, Z. — M. van den Doormalen, geb. Frequin, D. — C. Klaassen, geb. Friesen, D. — B. Boerboom, geb. Tiemes, Z. — B. M. E. Kruijt, geb. Kretschmer, D. — A. van de Kamp, geb. Wieland, Z. — C. Willemsen, geb. Stokvis, Z. — H. Gerritsen, geb Gerritsen, Z. — E. Smit, geb. Jansen, D. — H. W. Nieraad, geb. Lucas, D. — H. te Boekhorst, geb. Schut, D. — J. W. Vermeulen, geb. Jansen, D. — M. E. Gunthermohr, geb. Everts, Z.

Overleden: T. F. Hoebink, 1 j. 3 m. 3 w. — R. Hendriks, weduwe van P. Stooter, 79 j. — Doodgeb. Z van G. Reinders, en W. Willemsen. — H. Tink, echtgenoot van A. Pik, 56 j. — G. van Egmond, huisvrouw van B. Esveld, 28 j.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: H. van den Braak met H. de Haan. — J. H. Kloosterman met C. Berenbroek. — L. Simons met W. van Wolferen.

Bevallen: G. Weijers, geb. Publikhuizen, D. — H. Festen, geb. Peters, Z. — P. van Brienen, geb. Gieling, Z. — J. le Grand, geb. Mulder, D. — E. Cornelissen, geb. Theelissen, Z. — T. Blekemolen, gek. Drissen, D. — A. C. van Druijnen, geb. van der Burg, Z. — P. Cornelissen, geb. Jacobs, D. — E. Mulder, geb. Nettenbeek, Z.

Overleden: T. Mos, 48 j. — C. D. L. Kanngiesser, 23 j. — Doodgeb. D. van .... Werneke en T. Buvelot. — T. Mulders, 89 j. — H. J. A. H. Mulder, 3 m. — M. Peters, geb Wouters, 67 j. — J. Geurts, geb. Janssen, 74 j. — T. Gerritsen, 3 j. — H. Festen, 4 d. — P. Kerkenaar, geb. van der Beeken, 68 j. — G. Leenders, 5 w.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: P. van der Wart met S. van Ooij. — H. W. Vlasveld met G. Alberts.

Bevallen: M. E. Langenhagen, geb. Timan, D. — J. R. A. Burgers, geb. ven Enk, Z. — G. Everling, geb. Kroeters, Z. — C. C. Poelhekken, geb. van Rhienen, Z. — G. Sleijster, geb. Gartsen, Z. — J. F. la Voy, geb. Weverink, D. — C. Schut, geb. Verhagen, Z.

Overleden: J. W. Lohnis, 9 m. — A. H. Beusekamp, 4 m. — C. H. Driesen, 2 j. — M. Poertzgen, $5\frac{1}{2}$ j.

TE TIEL:

Gehuwd: V. Rubers met C. M. S. C. Rust. — H. van Doesburg met E. van Frankfort. — P. J. Groenhout, weduwnaar van C. van Ewijk, met H. van Vugt. — J. H. Manders met H. Ebbers.

Bevallen: W. Vermeulen, geb. Muller, D. — A. van Doesburg, geb. Verhoeven.

Overleden: J. Schuijl, 4 weken. — M. Buddingh, weduwe van H. W. Bor, 59 j. — Doodgeboren Z. van M. Lahnstein en A. M. Westdorf. — M. E. Houdtzagers, 56 j.

Advertentiën.

Marktprijzen.

Arnhem, 20 augustus 1841.

Oude Weit van *f* 0.00 tot *f* 00,00; *Nieuwe Weit* van *f* 10,20 tot *f* 11,80; *Rogge* van *f* 5,60 tot *f* 7,20; *Boekweit* *f* 5,60 tot *f* 6,00; *Garst* van *f* 0,00 tot 0,00; *Vriessche Haver* van *f* 0,00 tot *f* 0,00; *Voerhaver* van *f* 3,00 tot *f* 3,50; *Witte Boonen* van *f* 0,00 tot *f* 0,00; *Paardeboonen* van *f* 0,00 tot *f* 0,00; *Graauwe Erwten* van *f* 0,00 tot *f* 0,00; *Groene Erwten* van *f* 0,00 tot *f* 0,00; *Geele Erwten* van *f* 0,00 tot *f* 00,00; *Koolzaad* van *f* 14,75 tot *f* 15,75; *Raapzaad* van *f* 00,00 tot *f* 00,00; *Klaverzaad* van *f* 0,00 tot *f* 00,0; *Aardappelen* van *f* 1,30 tot *f* 1,60; *Boter* van *f* 0,60 tot *f* 0,70 het pond.

Waterhoogte te Arnhem

Den 21 Aug. 2 El 1 Palm 5 Duim; gew. 0 Duim; gev. 8 D.

Prijs-Courant der Effecten.

VRIJDAG 20 AUGUSTUS.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten $4\frac{1}{2}$ u.
NEDERL., Werk. Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$51\frac{3}{4}$	$51\frac{13}{16}$	$51\frac{13}{16}$
Dito Dito . . » 5 »	$100\frac{3}{4}$		
Uitgestelde Schuld . . » »	$\frac{3}{32}$	[illegible]	
Kansbiljetten . . . . . *f*	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{3}{4}$	$25\frac{3}{8}$
Amortisatie-Syndicaat. à $4\frac{1}{2}$ pCt.	$91\frac{5}{8}$	$91\frac{11}{16}$	$91\frac{5}{8}$
Dito Dito . » $3\frac{1}{2}$ »	$75\frac{1}{4}$		
Handelmaatschappij . » $4\frac{1}{2}$ »	$155\frac{7}{8}$	156	$155\frac{7}{8}$
Nieuwe Dito . . . » $4\frac{1}{2}$ »			
Nieuwe Dito 1837 . » $4\frac{1}{2}$ »			
Oostindische Leening » 5 »	$97\frac{1}{4}$	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{3}{8}$
Spoorweg Haarlem . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg . » $4\frac{1}{2}$ »	$95\frac{1}{4}$		
FRANKR. Inschrijv. G.B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	$18\frac{5}{16}$	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{7}{16}$
Dito onbep. stukk. . » 5 »	$14\frac{7}{8}$	$15\frac{1}{8}$	
Passive . . . . »			
Deferred . . . . »			
Fransche Uitgestelde »			
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 »			
RUSL. *H.&C.* 1798, 1816. » 5 »	$105\frac{5}{8}$	$105\frac{3}{4}$	
Dito 1828, 1829 . . » 5 »	$104\frac{3}{4}$		
Dito 1831, 1833. . . » 5 »	$98\frac{1}{4}$		
Oblig. bij *Hope* . . . » 4 »	$86\frac{1}{2}$		
Oblig. te Londen . . . » 5 »			
Dito te Hamburg. . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »			
Certific. van dito. . . » 6 »	$69\frac{5}{8}$		
POLEN. Aandeel. à fl 300 » *f*			
Dito à fl 500 » »			
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f*			
Dito à fl 250 . . . . » »			
Metalliek . . . . » 5 »			
Dito . . . . » 3 »			
Dito . . . . » $2\frac{1}{2}$ »			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{5}{8}$	

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker